

بزرگ‌ترین روزنامه‌دیواری خاورمیانه

حجت‌الاسلام محمد میری

معاون پرورشی و مشاور دبستان

را در همه گروه‌ها تقسیم کرده‌ایم، در نتیجه دانش‌آموزان قوی مجبور می‌شوند به ضعیف‌ترها کمک کنند تا آن‌ها هم رشد کنند و بالا بیایند. این کار قبل از آنکه به رشد دانش‌آموزان ضعیف کمک کند، به رشد دانش‌آموزان قوی کمک شایانی خواهد کرد.

• یکی از مواردی که در کار گروهی اهمیت دارد، این است که دانش‌آموزان به‌روشنی متوجه شوند چه مواردی برای ارزیابی مسابقه مهم است تا در آن زمینه‌ها تمرکز کافی داشته باشند؛ نکاتی مثل: نظم گروه و وسایل؛ فعال بودن همه اعضا؛ دعوا نکردن و تعامل سازنده؛ توجه به زمانبندی برای ارائه در وقت مناسب و همچنین زیبایی روزنامه‌دیواری (کادربندی، خوش خط‌بودن، استفاده از تصویر، رنگی‌بودن، مرتب‌بودن تصویرها و متن‌ها، اضافه کردن کاردستی حجمی). بالاترین نمره را هم برای ارائه روزنامه‌دیواری قرار دادیم. هر دانش‌آموز باید بتواند موضوع روزنامه‌دیواری را برای سایر اعضای گروه توضیح دهد و ارائه کند. این را که چه کسی توضیح دهد، قرعه‌کشی تعیین می‌کند. یعنی همه اعضا باید به موضوع و نوع فعالیت روزنامه‌دیواری خود اشراف داشته باشند و هر نفر حداقل یک‌بار برای اعضای گروهش ارائه کند. این یعنی در هر گروه پنج بار درباره یک موضوع بحث و گفت‌وگو شود و طبیعی است همین کار موضوع را در ذهن جامعه هدف تثبیت می‌کند. ناگفته نماند، معلم‌ها نیز در جریان فعالیت دانش‌آموزان، به‌صورت چرخشی به گروه‌ها سر می‌زنند و موضوعات را برای افراد گروه توضیح می‌دهند.

• نکته قابل توجه بعدی، تعیین سرگروه بود که این هم از قبل مشخص شده بود. سعی کردیم بچه‌هایی که توانایی لازم را برای جمع کردن گروه دارند، انتخاب شوند. تبیین کردیم، هر مشکلی در گروه ایجاد می‌شود، باید با تعامل با هم حل

• صبح یک روز سرد زمستانی بود که دانش‌آموزان پایه‌های چهارم، پنجم و ششم را در سالن اجتماعات مدرسه جمع کردیم. به آن‌ها گفتم: «بچه‌ها! ما می‌خواهیم بزرگ‌ترین روزنامه‌دیواری خاورمیانه را بسازیم!» از حالت صورت و نوع نگاهشان تعجب بود که می‌بارید! سپس توضیح دادم: «همه شما به گروه‌های چهار یا پنج نفره تقسیم خواهید شد. به هر کلاس یک موضوع کلی اختصاص داده‌ایم که هر گروه هم درباره یک موضوع جزئی فعالیت می‌کند که در زیرمجموعه موضوع کلی تعریف شده است.»

• سختی کار گروهی یا به عبارت دقیق‌تر کار تیمی، به عوامل متعددی بستگی دارد، از جمله آنکه چون ادبیات فارسی ما «پهلوان‌محور» است، مثلاً رستمی بوده که یک‌تنه هفت‌خوان را پشت سر گذاشته، این خود بر فرهنگ و مناسبات اجتماعی ما تأثیر قابل توجهی گذاشته است، تا آنجا که نمود آن در موفقیت‌های ورزش انفرادی ما ایرانیان، نسبت به ورزش‌های تیمی، کاملاً محسوس است.

• می‌توان گفت، اولین مشکل گروهی کار کردن دانش‌آموزان ابتدایی این است که آن‌ها تصور می‌کنند کار گروهی مثل مسابقه فوتبال است و مشغول یارکشی می‌شوند! به همین خاطر، لازم است خود معلم، از قبل، اعضای گروه را مشخص کند. هدف از این اقدام آن است که ما با شناختی که از دانش‌آموزان داریم، با پراکندگی مشخص، بچه‌ها را تقسیم کنیم تا گروه‌ها از نظر قوت و ضعف تقریباً یکسان شوند.

در کنار توضیحاتم، به بچه‌ها گفتم: «نمره پایانی شما حاصل تلاش همه گروه است، نه هر نفر. یعنی براینده نمره‌های فردی در گروه باید بالا باشد تا گروه شما مقام اول را کسب کند. پس توجه کنید که موفقیت شما در گروه موفقیت گروه شماست.» از آنجا که از قبل و با کمک معلم پایه، بچه‌های قوی و ضعیف

می آمدند. بعضی از گروه‌ها بعد از ساعت مدرسه نیز حضور داشتند تا تلاش کنند روزنامه‌دیواری جذاب‌تری درست کنند. پس از پایان زمان مسابقه، از روزنامه‌دیواری هر گروه عکس گرفتیم تا در سالن اجتماعات مدرسه پخش شود و هر گروه بتواند موضوع خود را در هفت دقیقه ارائه کند؛ معلمان پایه به‌عنوان داور حضور داشتند و معاون پرورشی مجری این برنامه بود.

• شور و هیجان بچه‌ها برای ارائه به هم‌کلاسی‌های خود قابل توصیف نیست. ما هم برای گرم نگهداشتن این جلسه، بعد از ارائه هر کلاس، مسابقه جذابی مثل بادکنک بادکردن یا ماست‌خوری برگزار می‌کردیم تا نشاط جشن حفظ شود و بچه‌ها نفسی تازه کنند.

• پس از مشخص‌شدن گروه‌های برتر در هر کلاس و ارائه آن‌ها در جمع اولیا، همه دانش‌آموزان را در سالن اجتماعات مدرسه جمع کردم و توضیحات مفصلی درباره چگونگی انجام کار تیمی و تشکیلاتی و همچنین نکات مثبت و منفی گروه‌ها به آن‌ها گفتم تا در فعالیت‌های بعدی مورد ملاحظه قرار گیرد.

• در آخر، نکته حائز اهمیت، موضوع رشد بچه‌هاست. درست است که برپایی مراسمی پرشور و هیجان به همراه نمره‌های بالای دانش‌آموزان برای ما اهمیت دارد، ولی آنچه باید در طول برنامه مورد توجه مربیان و معلمان قرار گیرد،

شود. در نهایت لازم است حرف سرگروه را گوش بدهیم؛ حتی اگر به مذاق ما خوش نمی‌آید. جالب است بدانید، این نکته به تقویت روحیه ولایت‌پذیری و اطاعت دانش‌آموزان کمک خواهد کرد.

• بعد از مشخص‌شدن موضوع فعالیت هر گروه و قوانین مسابقه، بچه‌ها کار را شروع کردند. یک توپ مقوا در ابعاد ۱ متر در ۱۵ متر تهیه کردیم؛ هر پنج متر مختص یک کلاس و هر یک متر برای یک گروه. از آنجا که احتمال خراب‌شدن یک قسمت و در نتیجه خراب‌شدن کل ۱۵ متر داده می‌شد، پنج متر برای هر کلاس بریده شد تا به‌صورت جداگانه فعالیت کنند. در آخر هم روزنامه‌دیواری همه کلاس‌ها به هم وصل شوند. قرار شد در زنگ‌های تفریح در محیط نمازخانه جمع شویم و هر گروه در قسمت مشخص خود فعالیتش را کامل کند.

• جایزه گروه اول هر کلاس این بود که همه اعضا در جلسه عمومی مدرسه حضور داشته باشند و فعالیت خودشان را برای اولیا ارائه کنند. این کار به‌شدت اعتمادبه‌نفس بچه‌ها را تقویت می‌کند و احساس خودارزشمندی و عزت‌نفس به آن‌ها می‌دهد؛ علاوه بر آنکه ذهن دانش‌آموزان را از جوایز مادی دور می‌کند.

• کار مطابق زمان‌بندی مشخص‌شده پیش رفت. دانش‌آموزان هر روز با وسایلی جدید به مدرسه

لازم است حرف سرگروه را گوش بدهیم؛ حتی اگر به مذاق ما خوش نمی‌آید. جالب است

تلاش دانش‌آموزان است و پیشرفتی که در تعامل با اعضای گروه دارند؛ نکاتی مانند: هضم‌شدن موضوع روزنامه‌دیواری در ذهن آن‌ها، یادگرفتن مهارت‌های اجتماعی و سایر مهارت‌های ده‌گانه مثل تفکر خلاق، کنترل خشم و ارتباط با دیگران نیز از جمله مواردی هستند که حتماً باید در ارزیابی ما بررسی شوند.

• اگر بخواهیم آسیب‌شناسی کنیم و نقاط ضعف را بگوییم، لازم است پیشرفت و تلاش دانش‌آموزان هم ارزیابی شود؛ نه فقط نمره خروجی. این یعنی ما به تلاش شما نمره بیشتری می‌دهیم؛ همان‌طور که خداوند هم فرموده است: «لیس للانسان الا ما سعی».

• نکته دیگری که حتماً باید بازبینی شود، تعیین سرگروه است. درست است که ما در ذهن خود جنبه‌های متعددی را بررسی کردیم تا یک نفر را به‌عنوان سرگروه اعلام کنیم، اما این ملاک‌ها در ذهن بچه‌ها مشخص نبود و باعث دلخوری و ناراحتی آن‌ها شد. بهتر بود از یک ماه قبل چند آیت‌م را به‌صورت کمی

مشخص می‌کردیم تا هر دانش‌آموزی که به حدنصاب لازم رسید، سرگروه شود. این بدان معناست که دانش‌آموزان متوجه می‌شوند باید تلاش کنند تا سرگروه بشوند.

ادد

مهارت‌های اجتماعی و سایر مهارت‌های ده‌گانه مثل تفکر خلاق، کنترل خشم و ارتباط با دیگران نیز از جمله مواردی هستند که حتماً باید در ارزیابی ما بررسی شوند

• موضوع بعدی که به نظر بنده اهمیت دارد و لازم است در فعالیت‌های بعدی لحاظ شود، بحث خلاقیت بچه‌هاست. اینکه ما ملاک‌های زیبایی را در مواردی مثل کادربندی و مرتب و منظم‌بودن روزنامه‌دیواری خلاصه کردیم، به خلاقیت بچه‌ها آسیب جدی می‌زند. بهتر بود ذهن بچه‌ها را باز بگذاریم تا با مدلی که در ذهنشان دارند، روزنامه‌دیواری خود را خلاقانه درست کنند؛ حتی کج و خارج از کادر!

• آخرین نکته هم این است که وقتی به دانش‌آموزان می‌گوییم کار گروهی شما ارزیابی می‌شود نه کار فردی، علاوه بر اینکه این کار حسن‌های بیشمار دارد، این مشکل نیز ایجاد می‌شود که دانش‌آموزان قوی کار دانش‌آموزان ضعیف را هم انجام می‌دهند تا نمره گروه بیشتر شود. خوب بود مسئولیت‌ها در گروه مشخص و تقسیم می‌شدند تا هر دانش‌آموز به وظیفه خود واقف شود و نسبت به همان مسئولیت ارزیابی صورت گیرد.

• و چنین بود که با کمک بچه‌ها و معلمان توانستیم بزرگ‌ترین روزنامه‌دیواری در سطح خاورمیانه، بلکه در سطح جهان را درست کنیم.

